

**Інформація про роботу
відділень та наукових установ НАПН України
в умовах воєнного стану**

1. Науково-організаційні заходи НАПН України. З початком повномасштабного воєнного вторгнення Російської Федерації на територію України та оголошення воєнного стану, введеного та продовженого указами Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 та від 14 березня 2022 р. № 133, Національною академією педагогічних наук України здійснено організаційні заходи з метою забезпечення функціонування наукових установ академії в умовах війни. Зокрема:

– переведено працівників апарату Президії НАПН України та працівників наукових установ НАПН України на дистанційний режим роботи (розпорядження НАПН України від 24 лютого 2022 р. № 19-р на виконання Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 р. № 64/2022);

– скасовано загальні збори НАПН України, заплановані на 22 березня 2022 р., та призначено виконуючими обов'язки строком на шість місяців президента; першого віце-президента, в.о. головного вченого секретаря; віце-президента; академіків-секретарів відділень НАПН України (постанова Президії НАПН України від 3 березня 2022 р. № 1-2/3-68);

– затверджено на посадах учених секретарів відділень НАПН України з 24 березня 2022 р. строком на шість місяців у межах повноважень академіків-секретарів відділень НАПН України (постанова Президії НАПН України від 3 березня 2022 р. № 1-2/3-69);

– відтерміновано проведення раніше оголошених виборів керівників наукових установ НАПН України до скасування в Україні воєнного стану (розпорядження НАПН України від 9 березня 2022 р. № 20-р);

– оприлюднено заяву керівництва НАПН України про категоричне засудження злочинної агресії Російської Федерації (<https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2610/>);

– підготовлено листи – звернення до міжнародної наукової спільноти про події в Україні у зв'язку з агресією РФ;

– одержано листи – підтримки від міжнародних партнерів та іноземних членів академії, зокрема від:

• ректора Сілезького університету Ришарда Козьолека (Польща) на адресу НАПН України про солідарність з Україною (<https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2663/>);

- Сенату Гданського університету щодо солідарності з Україною (<https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2665/>);

- академічної спільноти Польщі у зв'язку з агресією Росії проти України (<https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2667/>);

- іноземного члена НАПН України П'єра Лена (Франція) до президента НАПН України Василя Кременя про підтримку України (<https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2612/>);

- почесного доктора НАПН України Умберто Нуно Лопес Мендес (Португалія) де Олівейра на підтримку українських учених, українського народу і України (<https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2622/>);

- почесного доктора Національної академії педагогічних наук України пана Морітца Гунцінгера (ФРН) (<https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2628/>) та ін.;

- забезпечено функціонування комп'ютерної мережі, організацію віддалених робочих місць працівників апарату Президії НАПН України з можливістю дистанційного доступу до комп'ютерної мережі та висвітлення на Інтернет-порталі та офіційній сторінці у мережі Facebook НАПН України інформаційно-аналітичних матеріалів щодо діяльності НАПН України та її наукових установ в умовах воєнного стану;

- створено віртуальні спільноти колективів у мережах Viber і Telegram між членами академії, відділень, працівників наукових установ з метою координування діяльності, швидкого зв'язку та оперативної взаємодії; доведення до відома працівників указів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, НАПН України; обговорення особливостей проведення наукових досліджень та інформаційних кампаній в умовах воєнного стану тощо;

- забезпечено господарсько-експлуатаційне функціонування приміщень апарату Президії НАПН України.

2. Міжнародна інформаційно-просвітницька діяльність та підтримка інформаційної безпеки. Науковими установами НАПН України провадиться масштабна інформаційна діяльність із засудження російської агресії, протидії «інформаційній війні» та інформаційно-просвітницька комунікація з міжнародним науковим співтовариством.

Інститутом педагогіки НАПН України:

- розірвано угоду з Інститутом освіти Республіки Білорусь;

- відділом порівняльної педагогіки систематизовано позицію наукової спільноти світу щодо військового вторгнення РФ в Україну і опубліковано в Українському педагогічному журналі та розміщено на сайті Інституту педагогіки (<https://undip.org.ua/news/naukova-spilnota-svitu-pidtrymuie-ukrainu/>);

- відділом дидактики й міжнародних зв'язків та наукової співпраці підготовлено переклад звернення науково-педагогічного колективу Резекенської академії технологій (Латвія);

– відділом суспільствознавчої освіти розміщено і поширено інформацію щодо наслідків військового вторгнення РФ в Україну (обстрілів, бомбардувань, подій в Енергодарі, війни і дітей) у групах «Фотографія як історичне джерело», «Вчимо історію онлайн»;

– організовано комунікацію з міжнародними єврейськими організаціями для надання допомоги ЗСУ, волонтерським організаціям і громадам України у період воєнного стану.

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України:

– підготовлено та поширено листи – звернення до науковців зарубіжних країн про діяльність українських вчених в умовах військового стану, руйнівний вплив військової агресії РФ на освіту, науку і культуру нашої держави (англійською, німецькою та польською мовами). Листи розіслано у Німеччину, Польщу, Португалію, Словаччину, США, Чехію;

– здійснено переклад інформаційних повідомлень щодо можливостей здобуття загальної і фахової освіти дітьми з України у м. Градець-Кралове (Чеська Республіка).

Інститутом проблем виховання НАПН України:

– спільно з *Інститутом обдарованої дитини НАПН України* та МАН України 28 лютого 2022 р. підготовлено і надіслано листи – звернення про запровадження широкомасштабних санкцій проти Російської Федерації та Республіки Білорусь. Листи направлено ALLEA (Європейська федерація академій природничих та гуманітарних наук, яка представляє понад 50 академій з більш ніж 40 країн Європи);

– надіслано листи «Facts of international humanitarian law violations by Russian armed forces» та «General Staff of the Armed Forces of Ukraine» міжнародним партнерам: Казахському національному педагогічному університету імені Абая, Казахському національному університету мистецтв; Гданському Університету, Університету імені Адама Міцкевича, Вищій лінгвістичній школі м. Ченстонстохова, Вищій державній професійній школі м. Хелм (Польща); Думлупинар Кютах'ї (Туреччина); Пряшівському університету в Пряшеві, Словацькій академії наук, доктору Хакану Гюлерце (Словаччина); Інституту україністики Гарвардського університету, Union College; Міланському університету.

Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України підготовлено низку важливих інформаційних повідомлень та публікацій (статей) щодо забезпечення інформаційної безпеки в умовах військової агресії РФ, зокрема:

– публікації з узагальнення досвіду проведення занять з дітьми щодо підтримки ментального здоров'я «Ментальний щит»;

– листа Міністру освіти і науки України щодо проблеми забезпечення права українських дітей біженців на безперервну освіту згідно з європейським цінностям мультилінгвізму (пропозиція моделі розв’язання проблеми і проекту звернення до Єврокомісії);

– персонального листа О. Асмолову про відповідальність російської психології за деградацію російського суспільства;

– листа до академічної психологічної спільноти на сайт «The Psychologist» Британського психологічного товариства (British Psychological Society) (<https://thepsychologist.bps.org.uk/letters-ukraine>);

– збір свідчень пропаганди геноциду для суду в Гаазі в інформаційному просторі;

– участь у блокуванні Телеграм-каналів, що пропагують війну в Україні. закликають до дій, які загрожують цілісності та суверенітету України;

– публікації в соціальних мережах на теми війни, політико-психологічного аналізу сучасної ситуації, історичної психології, що має патріотичне спрямування, національної ідентичності, протидії ворожій пропаганді, психологічної допомоги постраждалим від війни тощо;

– інтерв’ю для міжнародних ЗМІ: Mind Focused Coaching for Life (Ізраїль) «Психологічна допомога тренерам, які допомагають сформувати психічну стійкість» (<https://fb.watch/bNJdhErFly/>); NBC «How to save the children and mothers in refugee Center»; публікація для інтернет-видання *vesti.ua* «Як пережити стрес війни: поради психолога» <https://bit.ly/36FXWJK> (В.І. Вус); інтерв’ю на Українському Радіо «Як уникнути непорозумінь з українськими біженцями», інтерв’ю про психологічний стан Путіна, Росію та Українських Героїв;

– інфографіки «Як допомогти дитині під час збройної агресії» (понад 173 тис. переглядів) та «5 кроків допомоги постраждалим в умовах надзвичайної ситуації» (понад 16 тис. переглядів) за матеріалами лабораторії психології політико-правових відносин;

– низку контрпропагандистських матеріалів, які використовуються спецслужбами ЗСУ для роботи з українською, іноземною і російською аудиторією;

– інформаційної кампанії в комунікації з російським населенням про те, що відбувається в Україні внаслідок російської агресії;

– спільно з Асоціацією політичних психологів України підготовлено і підписано лист-звернення до Міжнародної спільноти політичних психологів з проханням підтримати українських колег і сприяти виключенню російських політичних психологів з Міжнародної спільноти;

– спільно з Радою молодих вчених при МОН України підготовлено відкриті листи – звернення української академічної спільноти до Європейської Комісії,

Європейського Парламенту, Ради Європейського Союзу та кожної держави-члена ЄС про виключення РФ зі складу Європейських організацій;

– підготовлено і опубліковано чотири англomовні листи-звернення до академічної психологічної спільноти на сайт «The Psychologist» Британського психологічного товариства (British Psychological Society) щодо актуальних подій в Україні <https://thepsychologist.bps.org.uk/letters-ukraine>.

Інститутом вищої освіти НАПН України підготовлено та надіслано:

– пропозиції щодо виключення РФ із Програми ЄС Еразмус+ загалом, а представників РФ із партнерств поточних проєктів Програми ЄС Еразмус+ до Національного Еразмус+ офісу в Україні для подання до Європейської Комісії (ЕАСЕА);

– звернення вчених до міжнародної академічної спільноти щодо війни Російської Федерації проти України і розміщено на сайті НАПН України (<https://naps.gov.ua/ua/press/releases/2625/>), сайті Інституту вищої освіти НАПН України (<https://bit.ly/3wlcAkn>), Фейсбуці (<https://bit.ly/3N3LMLj>);

– звернення представників наукової та освітянської спільноти, громадських, правозахисних організацій України до академічної спільноти демократичних та правових держав щодо протидії війні Російської Федерації та Республіки Білорусь проти України <https://bit.ly/3KUXN3N>.

Інститутом цифровізації освіти НАПН України:

– підготовлено відкритий лист до світової наукової, академічної спільноти та IT-товариств <https://bit.ly/3KUZcaz>.

– оприлюднено лист – підтримку канцлера Університету економіки в Бидгощі Філіпа Сікори в умовах безпрецедентної агресії Росії проти України <https://iitlt.gov.ua/info/news/proekti/ukrayina-pol%60shcha/>;

– працівниками Інституту здійснюється систематичне розповсюдження текстів, відео та фото повідомлень на комерційних сайтах і в соцмережах Білорусі та Росії щодо дій агресора на території України;

Інститутом професійної освіти НАПН України:

– підготовлено звернення до освітян РФ та Білорусі та поширено на е-адреси 30 закладів освіти в Москві, 25 – Санкт-Петербургу, 20 – Саратова, 50 – інших регіонів РФ та 20 закладів освіти Білорусі, МО Росії, МО Білорусі, Республіканського інституту професійної освіти (Білорусь), 10 управлінь освіти в різних областях Росії, Департаменту професійної освіти МО Росії; сайту для російських закладів освіти «Наука и образование против террора»; Московського державного інституту міжнародних відносин (Росія); Кримського федерального університету ім. В.Вернадського; Державного бюджетного освітнього закладу вищої освіти Республіки Крим (АРК) «Кримський інженерно-педагогічний університет імені Февзі Якубова»; Кримського центру професійної освіти <https://bit.ly/3ui5YAG>; <https://bit.ly/34ZFmvC>;

– підготовлено низку інформаційно-аналітичних матеріалів щодо протидії російській військовій агресії та оприлюднено на офіційному сайті:

- інформацію щодо використання Російською Федерацією педагогіки й кінематографії як ідеологічної зброї, спрямованої на зомбування дітей («Виховання як зброя: «Мультики» для майбутніх окупантів», <https://bit.ly/3KV0GBF>);

- лист – звернення науковців України щодо виключення з міжнародних баз Scopus та Web of Science російських наукових видань, в яких публікуються матеріали, що підтримують порушення територіальної цілісності України (<https://bit.ly/3ubo5YP>);

- серію історико-педагогічних матеріалів «Коріння війни. З чого починаються війни або витoki великоруського шовінізму» для педагогів закладів професійної та фахової передвищої освіти;

- серію матеріалів і презентацій «Громадянська освіта» для проведення занять у закладах професійної та фахової передвищої освіти.

Інститут обдарованої дитини НАПН України спільно з МАН України провадить активну інформаційну діяльність, зокрема: збір інформації щодо воєнних злочинів Росії; інформування громадян Росії про воєнні злочини російської армії через мережу Інтернет; блокування проросійських медіа у вебпросторі; висвітлення подій в Україні для міжнародної спільноти тощо.

ДЗВО «Університет менеджменту освіти» здійснено:

- розповсюдження листа від громадської організації «Спілка ректорів закладів вищої освіти» до президента Європейської асоціації університетів України», звернення «Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти», «Наукового товариства України» до наукової та освітянської спільноти, міжнародних партнерів ДЗВО «УМО» (26 країн світу);

- розповсюдження звернення «Appeal of the representatives of academic community, NGOs, human rights organizations of Ukraine to academic community and constitutional democracies on counteracting the war started by the Russian Federation and the Republic of Belarus against Ukraine», яке підписали науковці ДЗВО «УМО» разом з представниками освітянської спільноти України міжнародним партнерам ДЗВО «УМО» (26 країн світу);

- направлено листа від ДЗВО «УМО» до Міжнародного бюро з питань освіти ЮНЕСКО (Женева) щодо підтримки у наданні правдивої інформації про війну в Україні та розповсюдження її серед світової освітянської спільноти.

Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи НАПН України підготовлено:

- низку тематичних публікацій у соціальних мережах: «Спокій це моя сила», «Тримаю оборону психіки», «Слова підтримки», «Весняні думки і плани», «Спокій в серці і сила духу», «У важкі часи варто бути сильними», «Кожен зараз

воїн», «Перетворення руйнівної агресії в енергію досягнення», «Психологічна допомога дітям і сім'ям, які постраждали внаслідок військового конфлікту в Україні», «Важливі навички в періоди стресу: ілюстроване керівництво. ВООЗ»;

– інфографіку «Як пережити кризу та зберегти спокій», розроблено та проведено відео тренінги: «Наш спокій – спокій наших близьких» (<https://bit.ly/3L4Wn6H>), «Дбаємо про себе і своїх дітей» (<https://bit.ly/3L2WLms>).

Державною науково-педагогічною бібліотекою імені В.О. Сухомлинського НАПН України:

– підготовлено і надіслано листи історикам освіти з різних європейських країн (Бельгія, Великобританія, Італія, Литва, Словенія, Угорщина, Чорногорія) про війну РФ проти України. Одержано від закордонних учених листи підтримки і засудження путінської війни проти незалежної України;

– поширено Заяву Національної академії педагогічних наук України про засудження порушення територіальної цілісності й кордонів України з боку Російської Федерації на особистій сторінці у Фейсбуці;

– поширено Відкритий лист до європейської спільноти задля збереження академічних цінностей під час війни (звернення ініційовано Радою молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України);

– підписано петицію до ООН «People around the world are appealing to the UN to exclude Russia from the UN Security Council»;

– забезпечено підготовку (українською та англійською мовами) та поширення Звернення Української бібліотечної асоціації до Президента, Правління та Членів IFLA від 28 лютого 2022 р.;

– опубліковано інтерв'ю в журналі Шведської бібліотечної асоціації Biblioteksbladet «Ukrainska bibliotek aktiva i krigstid: «Vi tror på seger» (Українські бібліотеки діють у воєнний час «Віримо в перемогу»);

– проведено адвокаційну діяльність з представниками національних асоціацій та бібліотекарями різних країн світу щодо виключення представників Російської бібліотечної асоціації та інших бібліотечних установ країни-агресора з членства в IFLA та усунення їх від прийняття рішень і діяльності під егідою цієї міжнародної професійної організації;

– започатковано та продовжено збирання інформації про діяльність бібліотек України в умовах воєнного часу, рекомендацій від іноземних партнерів для організації роботи бібліотек, інформацію щодо підтримки бібліотечної спільноти України міжнародними організаціями, національними асоціаціями, бібліотеками та бібліотекарями з різних країн світу.

3. Волонтерська допомога вчених НАПН України:

– підтримано ініціативу президента НАПН України В.Г. Кременя щодо організації збору матеріальних коштів для військовослужбовців;

– здійснено благодійні внески на матеріально-технічне забезпечення Збройних Сил України;

– взято активну участь у волонтерській роботі, донорстві, плетенні маскувальних сіток, співпраці з місцевими організаціями територіальної оборони, тощо.

Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України організовано підписання листів підтримки України та отримання матеріальної допомоги військовим в умовах війни Росії проти України від психологічних професійних асоціацій та організацій (листи отримано та розміщено на інтернет-ресурсах Інституту від таких організацій – Європейської асоціації організаційних психологів та психологів праці, Польської асоціації організаційних психологів, Литовської психологічної асоціації та ін.).

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України надано волонтерську допомогу військовій частині, зокрема здійснено часткове забезпечення інженерно-технічним обладнання (за власні кошти), налагоджено співпрацю з польськими волонтерами щодо:

- забезпечення військової частини медикаментами та амуніцією;
- організовано співпрацю із закладами освіти Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Тернопільської, Чернівецької областей щодо надання можливостей тимчасового проживання родинам з населених пунктів, де відбуваються військові дії;
- забезпечення продуктами харчування та речами першої необхідності людей літнього віку, людей з інвалідністю та вимушено переміщених осіб;
- облаштування умов у бомбосховищах, участь у забезпеченні проживанням евакуйованих осіб;
- консультування біженців щодо перетину кордону, маршрутів і умов пересування в Польщі, Румунії, Угорщині тощо.

Інститут соціальної та політичної психології НАПН України спільно з волонтерською організацією De Regenboog group (Нідерланди) допомагає біженцям з України, зокрема пошуком локацій для розміщення українських біженців в Амстердамі; облаштування кімнат для переселенців, організацією складів гуманітарної допомоги, юридичних консультацій для біженців з України та органів місцевого самоврядування, психологічних консультацій (<https://bit.ly/3IiTiEJ>);

– надання психологічної та інформаційної допомоги, переклад біженцям з України у Фундації Bank Zywosci, м. Ольштин, Польща, надання телефонних та онлайн консультацій клієнтам з України.

Вчені ДЗВО «Університет менеджменту освіти» у межах волонтерської діяльності ГО «Українська асоціація екологічної психологічної допомоги» взяли участь у:

– розробленні волонтерської платформи POINT «Безкоштовна психологічна допомога для людей, які постраждали від російської агресії та потребують психологічної підтримки» (підготовка контенту) <http://pointpsy.online/>;

– формуванні волонтерської команди психологів-екофасилітаторів та організації її діяльності на платформі POINT «Безкоштовна психологічна допомога для людей, які постраждали від російської агресії та потребують психологічної підтримки», через сайт <https://epf.com.ua/epf-sos/>;

– проведенні індивідуальних психологічних консультацій;

– підготовці контенту та адміністрування сторінки «Українська асоціація екологічної психологічної допомоги»;

– наданні психологічної допомоги волонтерам, психологам, усім верстам населення;

– розміщенні матеріалів з надання психологічної допомоги в телеграм-каналах для студентів психологів тощо.

4. Наукова та науково-організаційна робота наукових установ НАПН України. В умовах встановленого дистанційного режиму праці наукові установи продовжують наукову та науково-організаційну роботу:

– виконання наукових досліджень згідно з тематичними планами на 2022 р.;

– підготовку запланованих рукописів підручників, посібників, монографій, публікацій, аналітичних матеріалів; підготовку статей до видань, що індексуються у наукометричних базах; підготовку до видання фахових видань наукових установ НАПН України («Український педагогічний журнал», «Українська мова і література в школі», «Інформаційні технології і засоби навчання», «Мистецтво та освіта», «Особлива дитина: навчання і виховання», «Освіта та розвиток обдарованої особистості» тощо);

– підготовку та проведення науково-практичних масових заходів;

– забезпечення підготовки здобувачів ступенів доктора філософії та доктора наук;

– проведення засідань вчених рад наукових установ НАПН України у дистанційному режимі за формою асинхронної е-комунікації, зокрема:

• щодо затвердження запитів на відкриття у 2023 р. наукових досліджень, які фінансуються з державного бюджету;

• висунення представника НАПН України до складу Національного агентства України із забезпечення якості вищої освіти за квотою у галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» на виконання вимог ст. 19 Закону України «Про вищу освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 703;

• виключення за рішенням вченої ради *Інституту вищої освіти НАПН України* представників РФ з наукової ради та редакційної колегії журналу «Філософія освіти»;

– підготовку пропозицій до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження національного плану заходів щодо впровадження принципів відкритої науки до 2030 року» (*Інститут вищої освіти НАПН України*);

– перезавантаження та підтримання в робочому стані віртуальної комп'ютерно-технологічної інфраструктури у складі програмного й апаратного пулу загальносистемних засобів, утворюючих гібридну хмару відкритої освіти і науки (*Інститут цифровізації освіти НАПН України*);

– підтримання роботи Електронної бібліотеки НАПН України, забезпечення оброблення і внесення публікацій (*Інститут цифровізації освіти НАПН України*);

– реалізацію науково-інформаційної та бібліотечної роботи, а також роботи із забезпечення доступу освітянської спільноти до інформаційних ресурсів.

5. Співпраця з МОН України та закладами освіти:

– підготовлено та розміщено на сайті *Інституту педагогіки НАПН України*, сторінках Facebook навчальні та методичні матеріали для забезпечення освітнього процесу в 1-11 класах закладів загальної середньої освіти;

– здійснюється координаційна робота із учасниками пілотного проєкту в 5 класах нової української школи;

– взято участь в онлайн засіданнях робочих груп МОН України;

– здійснено консультативно-інформаційну роботу, щодо евакуації дітей, під державною опікою на Закарпаття;

– взято участь у нараді конкурсної комісії директорату науки та інновацій. МОН України, яка відбулася дистанційно в онлайн режимі, з проведення конкурсного відбору проєктів прикладних досліджень щодо розроблення наукових засад державної політики у сферах освіти і науки;

– здійснено експертизу студентських наукових робіт у рамках Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з методики навчання природничо-математичних дисциплін (2021/2022 н.р.);

– здійснено переклад з івриту на українську мову плакатів для зустрічі й евакуації 150 єврейських дітей-сиріт з будинку-інтернату м. Житомир;

– поширено інформацію *Центром раннього розвитку дитини та дошкільної освіти Інституту проблем виховання НАПН України* спільно з МОН України серед працівників закладів дошкільної освіти про навчальні платформи, платформи для вихователів і батьків для раннього розвитку дитини: український дитячий садок online Mr. Leader; про корисні ресурси для розваг дітей в укриттях: телеграм-бот «Дитина не сама», телеграм-канали з аудіоказками, платформу Інституту когнітивного моделювання «Психологічна підтримка» тощо;

– здійснюється розроблення путівників для батьків, дітей, соціальних педагогів та соціальних працівників щодо зниження рівня тривожності в період бойових дій, як допомогти дитині адаптуватися в умовах вимушеного тимчасового

переселення, з медіації в умовах війни (*Інститут проблем виховання НАПН України*);

– забезпечується інформаційна підтримка освітньої діяльності партнерів *Інституту обдарованої дитини НАПН України* – дитячого центру «Діти майбутнього» (м. Одеса), які проводять безкоштовні он-лайн заняття для дітей 4-8 років;

– організовано і проведено науково-педагогічними працівниками *ДЗВО «Університет менеджменту освіти»* низку науково-практичних заходів: майстер-клас «Як не піддатися провокації конфліктної поведінки в умовах воєнного стану»; лекцію з елементами тренінгу «Підтримка учнів з особливими освітніми потребами та їхніх батьків у надзвичайних ситуаціях»; тренінг «Психологічна самодопомога під час панічної атаки»; майстер-клас «Кризові комунікації в умовах гібридної війни»; відкриту лекцію «Волонтерство як допомога та самодопомога під час військових дій»; майстер-клас «Використання казкотерапії для нормалізації емоційного стану дитини в подоланні посттравматичного стресового розладу»;

– забезпечено *ДЗВО «Університет менеджменту освіти»* організацію освітнього процесу у дистанційному режимі: розміщено навчально-методичні матеріали (презентації лекцій, завдання до практичних та семінарських занять, тестові завдання, теми та матеріали для написання курсових робіт, питання для проведення іспитів та заліків, завдання для проходження всіх видів практики тощо) з дисциплін, що закріплені за кафедрами, на інформаційних інтернет-ресурсах (гугл-класах, чатах навчальних груп тощо) для забезпечення виконання навчальних планів в умовах асинхронного навчання для здобувачів усіх курсів, форм та рівнів навчання. Забезпечено науково-методичний та організаційний супровід роботи інститутів університету щодо проведення консультацій працівникам та здобувачам вищої освіти *ДЗВО «УМО»* з використанням інтернет-платформ, телефонного зв'язку та соціальних мереж;

– провадиться супровід психологічних служб України *Українським науково-методичним центром практичної психології та соціальної роботи*. Надано методичну допомогу (онлайн) фахівцям психологічної служби, що працюють з педагогічними працівниками, дітьми та підлітками, які знаходяться у кризовому стані, у зв'язку з військовими діями на території України. Забезпечено інформаційне наповнення сторінки Facebook «Психологічна служба системи освіти України» (<https://www.facebook.com/groups/psyua>) у питанні надання соціально-психологічної допомоги населенню, профілактики емоційного вигорання працівників психологічної служби, надання першої психологічної допомоги тощо, розміщено методичні матеріали та забезпечено науково-методичний супровід практичних психологів та соціальних педагогів у соцмережах (Facebook, Telegram, WhatsApp, Viber, Signal): у групі «Психологічна

служба системи освіти України НАПН України», на сторінці «Всеукраїнська асоціація практикуючих психологів» (<https://bit.ly/3qn6GLP>) тощо.

6. Психологічний супровід освітянської спільноти, надання психологічної підтримки населенню в кризових умовах.

Вченими *Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* дистанційно та в режимі реального часу здійснюється:

- психологічна підтримка цивільного населення, консультації, супроводження кризових станів;
- перша психологічна допомога в екстремальних ситуаціях; психологічний супровід перебування населення в бомбосховищах, укриттях, під час евакуації;
- психологічна допомога переселенцям;
- психологічна допомога у подоланні стресу, психологічної травми;
- психологічна допомога батькам дітей дошкільного віку тощо;
- робота працівників у психологічних центрах територіальних громад, Київської обл. (м. Буча, м. Богуслав, м. Бровари, м. Заліське, м. Музичі тощо) та інших міст України (м. Кам'янець-Подільськ, м. Львів тощо);
- психологічна підтримка військовослужбовців. Зокрема, на інтернет-ресурсах Інституту, сторінці у Facebook здійснено поширення розробок щодо психологічної допомоги військовослужбовцям та забезпечення їх стресостійкості в умовах бойових дій.

Науковцями *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України*:

- розроблено рекомендації щодо самоаналізу власного психологічного стану в умовах військового стану в Україні та пам'ятку самодопомоги; взято участь у засіданні інтерв'язійної групи для психологічної служби системи освіти м. Києва «Психологічна підтримка в кризовій ситуації» та у роботі групи психологічної стабілізації та взаємопідтримки, семінарах Всеукраїнської арт-терапевтичної асоціації; пройдено експрес-навчання роботі з гострою травмою від Consonance Therapy Institute (Warszawa, Polska);

- надано членами Психологічного консультативно-тренінгового центру інституту психологічні онлайн консультації різним категоріям населення в умовах війни, зокрема, здійснено супервізію психологів, які працюють в умовах військових дій, надано психологічну допомогу бійцям ЗСУ та їхнім сім'ям, психологічну підтримку мирного населення, яке зазнало психотравм у період війни, психологічну допомогу волонтерам м. Кам'янець-Подільський, які працюють з евакуйованими з міст Буча, Бровари, Херсон.

Вченими *Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України*, проведено онлайн круглий стіл, тренінг для фахівців та батьків щодо психологічної підтримки дітей з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану, розроблено телеграм канал «Підтримай дитину».

Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України розроблено, організовано та проведено:

– заняття «Ментальне здоров'я» для трьох груп дітей 1-5 класів, 6-7 класів, 8 класу і старших (різновікових) в онлайн-ліцеї Чурюмова, рекомендованому для дистанційної освіти МОН України;

– п'ять занять з інформаційного патріотизму та єднання проти інформаційної війни для підлітків спільно з проектом «Кіберджура»;

– екстренна медіапсихологічна експертиза і коригування Всеукраїнського розкладу Всеукраїнської школи онлайн МОН України (зняття ретравматичного відеоматеріалу з розкладу);

– психологічні хвилинки для Всеукраїнської школи онлайн, рекомендованих для двох вікових категорій – дітей (початкова школа) і підлітки (базова і профільна середня школа);

– методичних консультацій (в онлайн-режимі) щодо застосування арттерапії в роботі з травмою;

– психоедукація населення (Хмельницька обл.) щодо вияву конформізму, групових упереджень, авторитарної особистості та інших соціально-психологічних джерел фашизму та рашизму в сучасному світі;

– супервізії для психологів, які працюють на гарячій лінії психологічної допомоги та тренінг «Як працювати на он-лайн гарячій лінії психологічної допомоги» для психологів Консультаційного центру Національної психологічної асоціації України;

– два ефіри «Як долати паніку: техніки емоційної саморегуляції» (26 лютого 2022 р.) та «Техніка BASIC Ph» для стабілізації емоційного стану» (27 лютого) – спільно з Радою молодих вчених при МОН України;

– вебінари щодо технік емоційної саморегуляції в умовах війни для групи пластунів і їх батьків (близько 70 осіб) та для компанії програмістів (близько 40 осіб).

Науковими працівниками *Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи:*

– надано психологічну допомогу та підтримку:

- дорослим та підліткам, які знаходяться у кризовому стані, у зв'язку з військовими діями на території України;

- особам, які перебували в «зеленому» коридорі під час евакуації;

- біженцям, які знаходяться на території залізничного вокзалу м. Львів (волонтерська діяльність);

- біженцям, які знаходяться за кордоном (допомога у пошуках волонтерів-психологів, житла, роботи тощо);

- пораненим (гостра реакція на бойовий стрес), які знаходяться в психіатричному відділенні лікарні м. Миколаїв;

- бійцям тероборони в умовах війни;
  - особам в умовах війни, які знаходяться в обмежених умовах;
  - особам на підприємствах в умовах війни;
  - жінкам і дітям військовослужбовців ЗСУ, які загинули на війні;
- організовано роботу телефону психологічного кризового консультування для населення України (<https://bit.ly/36FskUA>);
- здійснюється системний науково-методичний супровід організації та проведення методичних онлайн коворкінгів «Психологічна підтримка та допомога під час війни» для фахівців психологічної служби системи освіти;
- підготовлено методичний комплекс технік, алгоритмів дій, психоедукаційних плакатів для використання в системі надання первинної психологічної допомоги дітям і дорослим;
- організовано роботу щодо координації діяльності психологів системи освіти та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій з надання соціально-психологічної допомоги населенню.